

28. Nuorisotyö

Nuorisotyölautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1950 oli seuraavan sisältöinen:

Nuorisotyölautakunta

Lautakunnan kokoonpano ym. Tammikuun 11 p:nä 1950 kaupunginvaltuusto valitsi nuorisotyölautakunnan jäseniksi v:ksi 1950 filosofian maisteri H. Backmanin, pastori F. Fernströmin, opiskelija V. Järvisen, toimitsija O. Laineen, toimittaja U. Miettisen, lääketieteen tohtori T. Niemen, sosiaalitarkastaja A. Puskan, pastori O. Päivänsalon ja päätoimittaja L. Turusen sekä näistä puheenjohtajaksi herra Turusen. Nuorisotyölautakunta valitsi varapuheenjohtajakseen opiskelija Järvisen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kertomusvuoden aikana opetus- ja sairaala-asiain johtaja P. Railo, suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan edustajana tarkastaja, filosofian tohtori A. Huuskonen, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan edustajana opettaja T. Häggström sekä lastensuojelulautakunnan edustajana filosofian maisteri K. Helasvuo.

Lautakunnan kokouksia oli 16 ja pöytäkirjain pykäläiä yhteensä 174.

Tärkeähköt päätökset. Lautakunta päätti:

kokoontua joka kolmantena tiistaina sekä panna kokouksen pöytäkirjat yleisesti nähtäviksi nuorisotoimistossa seuraavan kokouksen jälkeisenä keskiviikkona virka-aikana ¹⁾; olla tekemättä lisämenoarvioesitystä todeten kuitenkin olevansa valmis tekemään kaupunginhallitukselle määrärahaesityksiä välttämättömiksi katsottuja tarpeita varten ²⁾; ottaa vieraat vastaan, jotka tutustuvat lautakunnan ja toimiston työhön sekä kerhokeskuksiin;

määrätä apulaisnuorisosaiamiehen päivittäisen työajan 4 tunniksi tammikuun 1 p:stä lukien, siirtää hänen virkansa 21. palkkaluokkaan, poistaa hänelle suoritettavan lisäpalkkion, joka korvattaisiin 3 palkkaluokan korotuksella, joten apulaisnuorisosaiamiehen virka lopullisesti siirrettäisiin 24. palkkaluokkaan ³⁾; määrätä, että Käpylän kerhokeskuksessa suoritettaisiin yleiskorjaus ⁴⁾; hyväksyä v:n 1951 menoarvion ⁵⁾; luovuttaa askartelupajan käyttövuoroja Aleksis Kiven koulun luokille ⁶⁾; pyynnöstä osallistua Yleisradion nuorison kulttuurikilpailuihin järjestäjänä ⁷⁾; teettää n. 200 m:n lyhytelokuvan, jonka tarkoituksena on innostaa nuorisoa vapaahetkiensä myönteiseen viettoon ja velvoittaa nuorisotoimiston laatimaan elokuvan käsikirjoituksen ⁸⁾.

Avustukset. Lautakunta myönsi ⁹⁾ nuorisoyhdistys Bombenille 8 200 mk:n avustuksen keskustelukurssin luennoitsijan palkkioiden maksamiseksi, antoi ¹⁰⁾ kaupunginhallitukselle sen pyytämän lausunnon, joka koski avustuksia nuorisojärjestöille, yhteensä 2 225 000 mk, päätti ¹¹⁾ myöntää Ristin killalle 25 000 mk askarteluohjaajakurssia varten sekä jakoi ¹²⁾ järjestöille kurssiavustuksia 400 000 mk.

¹⁾ Nuorisot.lk. 17 p. tammik. 13 §. — ²⁾ S:n 16 p. toukok. 6 §. — ³⁾ S:n 2 p. toukok. 10 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. toukok. 11 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. syysk. 7 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. syysk. 10 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. marrask. 7 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. jouluk. 6 §. — ⁹⁾ S:n 21 p. helmik. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. maalisk. 9 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. toukok. 13 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. marrask. 6 §.

Esitykset ym. Lautakunnan jäsenten Laineen ja Miettisen tehtyä aloitteen parakin hankkimisesta Vallilaan päätettiin ¹⁾ lähettää esitys kaupunginhallitukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Mellunkylän ilmailukerhon pyydettyä, että parakki rakennettaisiin Mellunkylään, lähetettiin ²⁾ esitys nuorisotalokomitean käsiteltäväksi ja nuorisotoimistoa kehoitettiin tutkimaan, löytyisikö muita keinoja tilapäisen toimintahuoneiston hankkimiseksi anojalle.

Jäsenten Laineen ja Miettisen ehdotuksesta päätettiin ³⁾ pyytää kiinteistölautakunnalta perusteellinen kirjallinen ilmoitus Vallilan kerhokeskuksen saamista nuorisotyölautakunnan valvontaa koskevan asian käsittelystä ja kiinteistölautakunnan siitä tekemästä päätöksestä. Omasta puolesta lautakunta pani asian pöydälle siksi kunnes tämä vastaus oli saatu.

Haagan demokraattiset nuoret nimisen järjestön parakin hankkimista Haagaan koskevan esityksen lautakunta päätti ⁴⁾ lähettää kaupunginhallitukselle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Toveriseura niminen yhdistys oli esittänyt, että kaupungin nuorisomäärärahoja korotettaisiin ainakin 100 %, että kaupungin v:n 1951 talousarvioon otettaisiin 30 milj. mk:n määräraha nuorisotalon rakentamiseksi, että kaupunki nopeasti ryhtyisi toimenpiteisiin kerho- ja askarteluhuoneiden saamiseksi nuorisolle, sekä että kaikille nuorisojärjestöille varattaisiin mahdollisuus niiden käyttöön. Tämän esityksen lautakunta päätti ⁵⁾ lähettää edelleen nuorisotalokomitealle käsiteltäväksi sen nuorisotalon aikaansaamista koskevalta osalta sekä totesi, että esityksen siltä osalta, joka koski kaupungin menoarviota nuorisotyölautakunta ei tässä vaiheessa voinut tehdä mitään.

Nuorisotoimisto

Nuorisotoimiston päällikkönä ja kaupungin nuorisoasiamiehenä toimi filosofian maisteri G. v. Weissenberg ja apulaisnuorisoasiamiehenä herra K. Forsman. Maisteri G. v. Weissenberg pyysi lokakuun 17 p:nä 1950 vapautusta toimestaan siirtyäkseen Yhteiskunnallisen korkeakoulun lehtoriksi. Nuorisotyölautakunta valitsi kokouksessaan joulukuun 17 p:nä uudeksi nuorisoasiamieheksi filosofian maisteri H. Niittysen, joka ryhtyi hoitamaan virkaansa tammikuun 1 p:nä 1951. Toimistoapulaisena toimi rouva P. Heininen sekä tilapäisenä työntekijänä nuorisojärjestöjen toimiston hoitajana ylioppilas K. Noro, joka pyysi toimestaan vapautusta tammikuun 1 p:stä 1951 alkaen.

Nuorisotoimistolle saapui kertomusvuonna kaikkiaan 751 kirjettä ja sieltä lähetettiin 209 kirjettä sekä kiertokirjeitä nuorisojärjestöille 12, yhteensä 1 440. Nuorisotyölautakunnan ja nuorisotoimiston laskut hyväksyi nuorisoasiamies G. v. Weissenberg ja hänen poissaollessaan apulaisnuorisoasiamies K. Forsman, lukuunottamatta omia laskuja, joista nuorisoasiamies hyväksyi apulaisnuorisoasiamiehen ja puheenjohtaja nuorisoasiamiehen laskut.

Lainavarasto. Senjälkeen kun nuorisotyölautakunnan lainavarasto tuli nuorisojärjestöille tunnetuksi, oli käyttäjien lukumäärä jatkuvasti noususuunnassa, joka myös käy ilmi alla olevasta taulukosta:

Lainattuja välineitä	Varastossa		Lainauskertoja		Leirivuorokausia	
	1949	1950	1949	1950	1949	1950
Teltoja	35	61	87	135	1 057	1 905
Kenttäkeittimiä	5	8	13	26	135	228
Keittovälineitä ⁶⁾			166	76	2 805	2 482
Työkaluja			68	94	822	1 917
Äänenvahv. laitteita	1	1	23	21	43	72
Muita välineitä ⁶⁾			34	812	505	15 565
Yhteensä	41	70	389	1 161	5 367	22 269

¹⁾ Nuorisot.lk. 28 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n 11 p. huhtik. 7 §. — ³⁾ S:n 2 p. toukok. 15 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. toukok. 8 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. syysk. 6 §. — ⁶⁾ Laskuperusteet muuttuneet.

Teltoja kysyttiin edelleenkin eniten ja siksi toimisto vuoden aikana hankki lisää 24 kpl Niger-teltoja ja tilasi lisäksi niitä 7 kpl sekä 4 kpl 4 hengen ja 5 kpl 2 hengen teltoja. Lisäksi varastoon hankittiin 3 kpl Alfa-Laval keittimiä ja jotakin pikkutavaraa. Kaupunginhallituksen varhaisnuorison musiikkiharrastuksen edistämiseksi myöntämällä 500 000 mk:n määrärahaalla hankittiin 7 torvea, 2 kpl selloja, 1 kontrabasso ja nuotteja, 2 kpl äänenvahvistajalla varustettuja gramofoneja ja 180 äänilevyä.

Järjestöt kaipasivat vielä suuresti teknillisiä apuvälineitä. Tämän vuoksi nuorisotoimisto tilasi äänielokuvaprojektorin, magnetofonin ja uusia äänirasioita levysoittimia varten, vaikka tuontilisenssejä ei vielä myönnetty.

Valitettavasti toimisto ei vielä onnistunut hankkimaan uutta varastotilaa, vaan lainavarasto oli edelleen sijoitettu kylmään ja kosteaan porraskäytävään, jossa rautaesineet ruostuvat, teltat kostuvat ja homehtuvat helposti.

Lainavarasto osoittautui erittäin suureksi avuksi ja tarpeelliseksi kaupungin nuorisjärjestöille. Järjestöjen varat eivät riitä nykyään hyvin kalliiden leirivälineiden ostoon sekä muiden ko. varusteiden hankintaan. Nykyisellään lainavarasto ei vielä riitä tyydyttämään järjestöjen tarvetta ja kysyntää, joten lainavarastoa oli edelleen kehitettävä ja laajennettava.

Järjestötoimisto. Nuorisotoimiston yhteydessä oleva järjestötoimisto oli vuoden mittaan edelleen avoinna arki-iltoina klo 17—22 ja sen käyttövuoroista oli kova kysyntä. Ei läheskään kaikille anojille ollut mahdollisuuksia luovuttaa käyttövuoroja, vaikka poikkeustapauksissa käytettiin lautakunnan huonettakin. Toisinaan järjestötoimistoa ei käytetty aivan sillä tavoin kuin alunperin oli suunniteltu, siis toimistotyöhön ja kokouksiin, vaan järjestöt pitivät siellä pieniä kursseja, kuukausikokouksia, neuvottelukokouksia jne.

Seuraavat järjestöt käyttivät vakinaisesti järjestötoimistoa: Helsingfors scoutkår Riddargossarna, Ungdomsföreningen Bomben, Riddargossarnas understöds förening, FSGV Globen, Eräsiskot, Kruunuhaan demokraattiset nuoret, Luonto-liitto, Folkdanslaget Aegir, IOGT Nuori-Imatra, Suomalaisen kansantanssin ystävät, Guideklubben ja Karjalan nuoret. Sen lisäksi käyttivät useat järjestöt tilapäisesti tätä toimistoa erilaisiin tilaisuuksiinsa.

Käpylän kerhokeskus. Käpylän kerhokeskuksessa, Mäkelänkatu 78—82, toimi kertomusvuonna 128 tyttöä ja 130 poikaa eli yhteensä 258 kerholaista. Näiden lisäksi äitikerhossa 30 äitiä. Kerhokeskuksessa oli toiminnassa 16 kerhoa, jotka vuoden aikana pitivät kaikkiaan 534 tilaisuutta. Bengtsärin saarella kesällä pidetyllä leirillä oli 40 leiriläistä ja neljä ohjaajaa. Syksyn aikana suoritettiin kerhohuoneiden maalaustyöt sekä tehtiin niihin uudet massalattiat.

Kerhokeskuksen johtajana toimi libristi M. Suomalainen, tyttötyön johtajana rouva T. Valkama sekä muina paikallisina ohjaajina H. Kauppala, O. Markkula, I. Eklund, T. Nyström ja A. Pitkänen. Heidän lisäksi oli kuusi palkatonta ohjaajaa.

Kerhokeskus oli erittäin edullisesti vaikuttanut taloryhmän nuorison yleiseen käyttäytymiseen ja pystynyt saamaan hyvän kasvatuksellisen otteen nuoriin.

Mäkelän kerhokeskus. Mäkelän kerhokeskukseen, Mäkelänkatu 45:ssä, kuului 161 jäsentä. Kerhoja oli toiminnassa 7 kpl, jotka pitivät vuoden aikana yhteensä 403 tilaisuutta. Kesällä Bengtsärissa oli mukana 14 vuorokauden leirillä 30 kerholaista.

Kerhokeskuksen johtajana toimi rouva E. Nisula sekä muina palkattuina ohjaajina E. Mörsky ja O. Lumes. Palkattomina, vapaaehtoisina työntekijöinä oli edellisten lisäksi kolme henkilöä.

Kerhokeskusten toiminta jatkui entiseen tapaan kerhoiltojen, askartelun, retkien, voimistelun, taideharrastusten ym. nuorison harrastusmuotojen merkeissä. Keskukset olivat myös vilkkaassa yhteistyössä kilpailujen ym. yhteisten tilaisuuksien merkeissä.

Kumpulän kerhokeskus. Kymintie 46:ssa ja Limingantie 96:ssa sijaitsevat kaksi kerhohuonetta olivat edelleen järjestöjen käytössä. Huoneita käyttivät seuraavat järjestöt: Demokraattiset nuoret, Päivän nuoret, partiolippukunta Käpytytöt, partiolippukunta Karhuveikot, Kaupunkilähetyksen nuorisotyö ja Paavalin seurakunnan nuoret. Järjestöt pitivät vuoden aikana tilaisuuksia kerhohuoneissa 246, joissa oli mukana keskimäärin alun toistakymmentä jäsentä. Erittäin vilkasta toimintaa haittasi tavaton tilanpuute, sillä käytettävissä olevat kaksi erillistä kellarihuonetta olivat suuruudeltaan vain 20 m² kumpikin ja usein oli huoneessa yhtäaikaan yli 30 kerholaista. Paikallinen tarve edellyttäisi huomattavasti suurempia kerho- ja askarteluhuonetiloja.

Kerhokeskuksen hoitajana toimi rouva M. Taskinen.

Askartelupaja. Eläintarhan kansakoulun vieressä sijaitsevat askarteluparakit olivat toimintavuoden aikana seuraavien järjestöjen käytössä: Käpylän purjelentokerho, Helsingin kristillinen työväenyhdistys, Vallilan nuoret kotkat, partiolippukunta Metsänkävijät, partiolippukunta Spejarna, Alppilan demokraattiset pioneirit, Käpylän nuoret kotkat ja Alppilan demokraattiset nuoret.

Metallipaja oli lisäksi päivisin Eläintarhan kansakoulun käytössä. Kaikki illat, lukuunottamatta lauantai-iltaa, olivat järjestöjen käytössä.

Askartelupajan valvojana toimi opettaja E. Huhtanen ja kalustonhoitaja-vahtimestarina V. Stenvall.

Pasilan nuorisoparakki. Syksyn aikana pystytettiin Pasilaan kaupunginhallituksen v. 1949 myöntämin varoin parakki seudun nuorison käyttöön. Sähkötyöt ja lämmityslaitteiden asentaminen jäi kuitenkin vielä suorittamatta, joten järjestötoiminta ei vuoden aikana vielä päässyt parakissa alkuun.

Oulunkylän retkeilykeskus. Oulunkylän retkeilykeskuksessa v. 1949 laaditun sopimuksen mukaisesti Ungdomsföreningen Bomben suoritti talkootöinä rakennusten ja alueiden kunnostamistyön. Kaupunki suoritti korjaustöistä aiheutuvat kulut sekä luovutti Bombenille etuoikeuden keskuksen käyttöön. Urheilukentän ja pienoisgolfradan kunnostustyöt jäivät kuitenkin täytemään ja sementin puutteen takia kesken. Kunnostustöiden takia keskus oli miltei yksinomaan Ungdomsföreningen Bombenin käytössä.

Bengtsårin leirialue. Bengtsårin leirialueella järjestettiin heinäkuun aikana 3 leiriä. Ensimmäinen oli Käpylän kerhokeskuksen leiri, jonka johtajana toimi M. Suomalainen ja tyttöjohtajana T. Valkama, sekä näiden lisäksi kaksi apujohtajaa. Leiri kesti 14 päivää ja leiriläisiä oli yhteensä 40. Myöskin Mäkelän kerhokeskuksella oli 14 päivän leiri ja sen johtajana oli E. Nisula ja apulaisena E. Mörsky. Leiriläisiä oli yhteensä 30.

Näitten lisäksi järjesti Helsingin naisvoimisteluyhdistys 10 päivän leirin Bengtsårissa. Leiriläisiä oli alle 20.

Moottoriveneenkuljettajana ja leirijohtajien avustajana erikoisesti ruuanhankkimisessa toimi Bengtsårin tilanhoitaja T. Hultgren.

Kurssitoiminta. Vuoden aikana järjestettiin joko nuorisotoimiston toimesta tai sen toimeksiannosta seuraavat kurssit:

Kurssin nimi	Kurssiaika	Osanottajamäärä	Kurssin johtaja
Suomenkielisiä kursseja:			
Askartelukurssi	9.—20. 1.	17	teknikko K. Aalto
Ohjelmakurssi	7. 2.—19. 4.	39	filosofian maisteri K. Varjo
Leikinohjaajain jatkokurssi	19. 1.—16. 3.	100	» » »
Nuorisosielutiet. luentokurssi	13. 2.—20. 3.	22	» » Knuutila
Tyttöohjaajien askartelukurssi	6. 3.—24. 3.	20	käsityönopettaja Paatelainen
Leirinothjaajien peruskurssi	27. 3.—25. 4.	30	opettaja N. Oksanen
Leirinothjaajien jatkokurssi	12. 4.—29. 5.	13	toimistovirkailija M. Ivalo
Pedagogiset kurssit	25. 10.—30. 11.	200	filosofian maisteri M. Koskikallio
Ruotsinkielisiä kursseja:			
Vi och vår förening, järjestöteknillinen kurssi	24. 2.—28. 4.	17	ohjaaja J. A. Nyberg
Teor. föreläsningskurs	15. 3.—12. 4.	50	filosofian maisteri H. Backman
Helsingfors 400 år	14. 4.—12. 5.	30	apulaisnuorisooasiamies K. Forsman
opaskurssi			
Konsten att tala, puhujakurssi	3. 10.— 9. 11.	45	ohjaaja J. A. Nyberg

Menot ja tulot

Nuorisotyölautakunnan käytettävissä oli määrärahoja yhteensä 5 192 668 mk ja todelliset kustannukset nousivat 6 189 356 mk:aan, kuten seuraavasta yhteenvedosta tarkemmin ilmenee:

Menoerä	Määrärahat, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	110 400	110 400	—
Sääntöpalkkaiset virat	1 262 290	1 262 290	—
Tilapäistä työvoimaa	1 037 521	1 037 521	—
Vuokra	309 960	281 200	+ 28 760
Valaistus	2 000	—	+ 2 000
Kurssi- ja kilpailutoiminnan järjestäminen ja tutkiminen	1 000 000	999 960	+ 40
Tarverahat	250 000	189 051	+ 60 949
Nuorten askartelukeskus	140 000	448 920	— 308 920
Kerhokeskukset	520 000	578 950	— 58 950
Lainavarasto	750 000	745 895	+ 4 105
Oulunkylän retkeilykeskus	120 000	22 578	+ 97 422
Nuorisojärjestöjen toimisto	60 000	27 932	+ 32 068
Pasilan nuorisojärjestöjen huoneisto	550 000	484 659	+ 65 341
Yhteensä	6 112 171	6 189 356	— 77 185

Tuloja oli kaikkiaan 128 250 mk, josta askartelutarvikkeiden korvauksia 96 460 mk ja tuloja nuorisojärjestöjen toimistosta 31 790 mk.